

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.4.7.2024

Pan
Ireneusz Fąfara
Prezes Zarządu
Dyrektor Generalny
Orlen S.A.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/014 Programy wsparcia dla przedsiębiorstw energochłonnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Orlen S.A. ul. Chemików 7, 09-411 Płock ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ireneusz Fąfara, Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny od 11 kwietnia 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Daniel Obajtek - od 6 lutego 2018 r. do 5 lutego 2024 r. – Witold Literacki (funkcja p.o. Prezesa Zarządu) - od 6 lutego do 10 kwietnia 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie, rozliczanie pomocy publicznej otrzymanej na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych oraz w ramach innych programów wsparcia i jej wpływ na kształtowanie się wyników finansowych i wskaźników ekonomicznych beneficjenta.
Okres objęty kontrolą	2019–2024 (I połowa) z uwzględnieniem dowodów sprzed i po tym okresie, o ile miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Igor Strąk, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/47/2024 z 17 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	NIK pozytywnie ocenia, w świetle kryteriów gospodarności i legalności, wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczanie przez Orlen pomocy publicznej uzyskanej w ramach programów wsparcia przedsiębiorstw energochłonnych realizowanych za pośrednictwem Urzędu Regulacji Energetyki ⁴ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ⁵ . Uzyskana pomoc miała pozytywny, ale znikomy wpływ na kształtowanie się wyników finansowych i wskaźników ekonomicznych Spółki.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W latach 2020 - 2024 (I połowa) Orlen otrzymał 194 384,7 tys. zł pomocy publicznej na podstawie decyzji Prezesa URE, wydanej na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. <i>o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych</i> ⁶ dla czterech wniosków oraz na podstawie umowy zawartej z NFOŚiGW. W tym okresie skumulowane: przychody Spółki ze sprzedaży wyniosły 605 338 000 tys. zł, koszty własne sprzedaży 514 583 000 tys. zł, zysk brutto ze sprzedaży wyniosł

¹ Dalej Orlen, Spółka, beneficjent.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej także: URE.

⁵ Dalej także: NFOŚiGW, Fundusz.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1215. Dalej: ustawa o systemie rekompensat.

90 775 000 tys. zł, wskaźnik EBITDA 94 308 000 tys. zł, a zysk netto 5 452 000 tys. zł. Pozyskana pomoc stanowiła więc 0,03% przychodów ze sprzedaży, 0,04% kosztów własnych sprzedaży, 0,21% zysku ze sprzedaży i EBITDA oraz 0,36% zysku netto. Analiza wskaźników ekonomicznych wykazała, że rentowność Spółki w badanym okresie nie była zagrożona. W ww. okresie Orlen z własnej inicjatywy realizował projekty, których celem było zmniejszenie energochłonności Spółki.

Badania trybu pozyskania pomocy na podstawie decyzji URE o największej wartości oraz umowy z NFOŚiGW wykazało, że wnioski zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Orlen wywiązywał się z obowiązków określonych w ww. decyzji i umowie, w tym prowadził produkcję w instalacji, na którą otrzymał rekompensatę.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR   Wnioskowanie, wykorzystanie, rozliczanie pomocy publicznej otrzymanej w ramach programów wsparcia i jej wpływ na kształtowanie się wyników finansowych i wskaźników ekonomicznych beneficjenta

Opis stanu
faktycznego

1. W latach 2019-2024 (I połowa) Orlen złożył sześć wniosków o udzielenie pomocy publicznej, związanej ze wzrostem kosztów energii elektrycznej lub gazu ziemnego, przeznaczonej dla podmiotów wykonujących działalność w sektorach lub podsektorach energochłonnych. Pięć wniosków złożonych zostało do Prezesa URE, a jeden do Prezesa NFOŚiGW. Łączna kwota przyznanej i wypłaconej Spółce pomocy wyniosła 194 384,7 tys. zł. I tak:
  - 1) wniosek o rekompensatę za 2019 r. złożono w dniu 27 marca 2020 r.⁸; korekty wniosku dokonano w dniu 6 lipca 2020 r. Prezes URE wydał decyzję⁹ przyznającą rekompensatę w wysokości 12 477 tys. zł;
  - 2) wniosek o rekompensatę za 2020 r. złożono w dniu 17 marca 2021 r., pierwszą korektę w dniu 20 lipca 2021 r., a drugą korektę w dniu 26 sierpnia 2021 r. Prezes URE wydał decyzję¹⁰ przyznającą rekompensatę w kwocie 31 056,9 tys. zł;
  - 3) w dniu 28 kwietnia 2022 r. złożono wniosek o rekompensatę za 2021 r. Prezes URE wydał decyzję¹¹ przyznającą rekompensatę w kwocie 40 442,3 tys. zł;
  - 4) w dniu 16 lutego 2023 r. złożono wniosek do Prezesa NFOŚiGW, korekta wniosku nastąpiła 6 marca 2023 r. Wnioskowano o kwotę 40 108,6 tys. zł. Uzyskano pomoc w wysokości 12 715 tys. zł¹²;
  - 5) w dniu 31 marca 2023 r. złożono wniosek o rekompensatę za 2022 r. W dniu 31 października 2023 r. Prezes URE wydał decyzję przyznającą rekompensatę w kwocie 97 693,5 tys. zł¹³;

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Wnioski do URE nie określały wnioskowanej kwoty pomocy.

⁹ Decyzja nr RS-2019/554/1/2020 z dnia 30 lipca 2020 r.

¹⁰ Decyzja nr RS-2020/554/2/2021 z dnia 20 września 2021 r.

¹¹ Decyzja nr RS-2021/554/3/2022 z dnia 26 października 2022 r.

¹² Umowa z 9 marca 2023 r. nr 0046/REK/2023.

¹³ Decyzja nr RS-2022/554/4/2023 z dnia 31 października 2023 r.

- 6) w dniu 31 marca 2024 r. złożono wniosek do Prezesa URE o rekompensatę za 2023 r. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w Spółce wniosek nie został rozpatrzony.

Wnioski do Prezesa URE złożono w trybie ustawy o systemie rekompensat. Wniosek do Prezesa NFOŚiGW złożony został w ramach programu rządowego *Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.*¹⁴ przyjętego 3 stycznia 2023 r. przez Radę Ministrów na podstawie art. 3 ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022-2024¹⁵.

Łączna kwota uzyskanego wsparcia wyniosła 194 384,7 tys. zł, w tym pomoc uzyskana z NFOŚiGW w wysokości 12 715 tys. zł, a z URE w wysokości 181 669,7 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto pomoc uzyskaną przez Spółkę o przyznanie rekompensaty za rok 2022 r. na podstawie decyzji Prezesa URE nr RS-2022/554/4/2023 z dnia 31 października 2023 r. oraz pomoc przyznaną przez Prezesa NFOŚiGW na podstawie umowy z 9 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 14-17)

Na etapie składania wniosków do Prezesa URE Spółka dysponowała wewnętrznymi szacunkami wysokości kwot rekompensat, jakie były przedmiotem wniosków. Szacunki były kalkulowane w oparciu o dane z wniosku oraz terminową cenę uprawnień do emisji publikowaną corocznie przez URE. Szacunki dokonywane przez Spółkę były dokładne. Różnica pomiędzy szacowaną przez Orlen pomocą, a faktycznie przyznaną przez Prezesa URE nie przekraczała 0,013%. Finalna wysokość rekompensaty była nieznana z uwagi na brak informacji, czy suma wszystkich złożonych wniosków przekroczy maksymalny limit środków finansowych przeznaczonych na przyznanie rekompensat za dany rok.

Jak wyjaśnił Dyrektor Wykonawczy ds. Zarządzania Ryzykiem i Zgodnością w Orlen¹⁶ wnioski składane do URE zostały rozpatrzone terminowo¹⁷.

(akta kontroli str. 14-17, 137, 160-163)

1.1. Wniosek o przyznanie rekompensaty, na podstawie którego została wydana decyzja Prezesa URE nr RS-2022/554/4/2023, został złożony w trybie art. 10 ust. 2 ustawy o systemie rekompensat. Zgodnie z art. 5 ustawy o przyznanie rekompensat mógł się ubiegać podmiot, który:

- 1) posiadał tytuł prawny do instalacji i eksploatował tę instalację;
- 2) posiadał wdrożony:
  - a) system zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/61/WE i 2006/193/WE¹⁸, lub

¹⁴ Dalej: program rządowy. <https://www.gov.pl/web/rozwój-technologie/nabor-wnioskow-do-programu-pomoc-dla-sektorow-energochlonnych-zwiazana-z-naglymi-wzrostami-cen-gazu-ziemnego-i-energii-elektrycznej-w-2022-r>

¹⁵ Dz. U. poz. 2088. Dalej: ustawa o realizacji programów wsparcia.

¹⁶ Dalej: Dyrektor Wykonawczy w Orlen.

¹⁷ Pismo z dnia 28 czerwca 2024 r., nr KF/KFR/158/2024.

¹⁸ Dz. Urz. UE L z 2009 r. Nr 342, str. 1, ze zm.

- b) system zarządzania środowiskowego potwierdzony certyfikatem ISO 14001 wydanym przez niezależną i akredytowaną w tym zakresie jednostkę certyfikującą, lub
  - c) system zarządzania energią potwierdzony certyfikatem ISO 50001 wydanym przez niezależną i akredytowaną w tym zakresie jednostkę certyfikującą;
- 3) nie był przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji¹⁹;
  - 4) nie zalegał z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległości podatkowych albo podatku lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu podatkowego;
  - 5) nie zalegał z zapłatą należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem przypadków, gdy zawarł umowę o odroczeniu terminu płatności albo umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

W art. 10 ust. 5 ustawy o systemie rekompensat podano również, że do wniosku załącza się oświadczenie wnioskodawcy, że nie uzyskał innej pomocy publicznej, pomocy de minimis lub innego rodzaju finansowania pochodzącego z budżetu Unii Europejskiej, przyznanych na pokrycie tych samych kosztów kwalifikowanych, co objęte wnioskiem.

Wniosek został złożony dla instalacji określonej jako „Rafineria”. W załączniku nr 21 *Opis metodyki do wniosku PKN Orlen S.A. o rekompensaty kosztów pośrednich emisji za 2022 r. wraz z opisem procedur obliczania danych* wskazano, że w Orlen funkcjonują trzy instalacje objęte Europejskim Systemem Handlu Emisji (EU ETS²⁰), tj.:

- Instalacja PKN Orlen S.A. – Zakład Produkcyjny w Płocku, której częścią jest INSTALACJA RAFINERIA;
- Instalacja PTA we Włocławku
- Instalacja CCGT we Włocławku.

Dyrektor Wykonawczy w Orlen wyjaśnił²¹, że zgodnie z art. 2 ustawy o systemie rekompensat o rekompensaty mogły ubiegać się wyłącznie podmioty wykonujące działalność - produkujące produkty zaliczane do sektorów lub podsektorów energochłonnych określonych w załączniku nr 1 do ustawy. We wniosku o rekompensaty została zgłoszona instalacja „Rafineria”, gdyż jedynie ta instalacja wytwarza produkty kwalifikujące się do uzyskania wsparcia w formie rekompensaty, która jest oznaczona PKD 19.20 Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej lub podsektora energochłonnego.

Wytwarzany produkt został opisany we wniosku jako mieszanina produktów rafineryjnych o zawartości ponad 40% lekkich produktów (benzyny silnikowej, w tym benzyny lotniczej, paliwa typu benzyny do silników odrzutowych, innych lekkich mieszanin ropy naftowej, nafty, w tym paliwa typu nafta do silników odrzutowych, olejów napędowych). W ww. załączniku nr 21 wskazano dziesięć różnych produktów wytwarzanych w instalacji „Rafineria”, oznaczonych indywidualnymi kodami bez doprecyzowania, których z nich dotyczy wniosek o rekompensatę. Jak wyjaśnił

¹⁹ W rozumieniu komunikatu Komisji - Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE C z 2014 r. Nr 249, str. 1 oraz Dz. Urz. UE C z 2020 r. Nr 224 str. 2).

²⁰ Z ang. *European Union trading System*.

²¹ Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

Dyrektor Wykonawczy w Orlen²² zgodnie z treścią załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/331 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na podstawie art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²³ definicja produktów rafineryjnych na potrzeby systemu EU ETS brzmi: „Mieszanina produktów rafineryjnych o zawartości ponad 40% lekkich produktów (benzyny silnikowej, w tym benzyny lotniczej, paliwa typu benzyny do silników odrzutowych, innych lekkich mieszanin ropy naftowej, nafty, w tym paliwa typu nafta do silników odrzutowych, olejów napędowych), wyrażona w tonach ważonych dwutlenku węgla (CWT). Rafinerii z innymi mieszaninami produktów nie uwzględniono w tym wskaźniku emisyjności dla produktów.” Lista produktów wskazana w załączniku nr 21 wskazuje, które produkty rafineryjne Komisja Europejska zalicza do grupy „lekkich produktów”.

Z kolei w załączniku nr 18, w zakładce Uzyski_2022_Rafineria wyliczony został udział „lekkich produktów” w całości uzysków w instalacji RAFINERIA Zakładu Produkcyjnego Płock wykazując, że wynosi on 87,97% (przekracza wymagany poziom 40%). Tym samym do kalkulacji wysokości rekompensat dla produktów rafineryjnych wytwarzanych w instalacji RAFINERIA wykorzystany został wskaźnik emisyjności dla produktu z uwzględnieniem zamienności paliw i energii elektrycznej, zdefiniowany w ww. rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/331, a określony liczbowo w pkt 2 załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/447 z dnia 12 marca 2021 r. na potrzeby przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji na lata 2021 - 2025²⁴. Wskaźnik wyrażony został w megagramach dwutlenku węgla na megagramy (Mg CO₂/Mg) produktu, który w przypadku produktów rafineryjnych był wyrażany jako tony ważne dwutlenku węgla (CWT). Kwestionariusz Prezesa URE posługiwał się definicją z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/331.

[...] ²⁵Wielkość produkcji produktu była zgodna z danymi raportu dotyczącego poziomu działalności Spółki, który stanowił załącznik nr 14 do wniosku. Zużycie energii elektrycznej zostało podane na podstawie danych zawartych w tabeli Podsumowanie miesięcznych rozliczeń energii elektrycznej dla Zakład Produkcyjny w Płocku w 2022 r. wskazanej w załączniku nr 21 do wniosku. Tabela wyodrębniła zużycie energii na instalacji „Rafineria” z zużycia energii Zakładu Produkcyjnego w Płocku w układzie miesięcznym.

Analiza kontrolna nie wykazała niezgodności danych z wniosku ze stanem faktycznym. Badaniem objęto w szczególności:

- a) zaświadczenie urzędu skarbowego o niezaleganiu w podatkach;
- b) zaświadczenie wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych²⁶ o niezaleganiu w opłacaniu składek;
- c) dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej za wydanie decyzji przez Prezesa URE;

²² Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

²³ Dz. U. L 2019 r. Nr 59, str. 8.

²⁴ Dz. Urz. UE L z 2021 r. Nr 87, str. 21.

²⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902), dalej: ustawa o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233), dalej: ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

²⁶ Dalej: ZUS.

- d) oświadczenie wnioskodawcy, że nie uzyskał innej pomocy publicznej, pomocy de minimis lub innego rodzaju finansowania pochodzącego z budżetu Unii Europejskiej, przyznanych na pokrycie tych samych kosztów kwalifikowanych, co objęte wnioskiem;
- e) meldunek dla GUS o produkcji wyrobów i zapasach za luty 2023 r.;
- f) certyfikat przyznany Orlen przez Bureau Veritas Polska Sp. z o.o wg normy PN-EN ISO 14001:2015 oraz raport z audytu. Zakres certyfikacji objął produkcję, magazynowanie i sprzedaż wyrobów rafineryjnych oraz petrochemicznych; produkcję i sprzedaż energii elektrycznej; funkcje wartości dodanej;
- g) sprawozdanie dla GUS o produkcji w 2022 r.;
- h) roczny raport na temat wielkości emisji, o którym mowa w art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. *o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych*²⁷, dla instalacji Zakład Produkcyjny w Płocku za 2022 rok wraz ze sprawozdaniem z weryfikacji sporządzonym przez Polcarg International sp. z o.o.;
- i) raport dotyczący poziomu działalności, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1 ustawy *o systemie handlu uprawnieniami*;
- j) wykaz decyzji środkowiskowych dla instalacji będącej przedmiotem wniosku;
- k) opis metodyki zbierania danych zawartych we wniosku oraz Opis procedur obliczania danych zawartych we wniosku;
- l) opinia z weryfikacji wniosku o przyznanie rekompensat przeprowadzonej przez Polcarg International sp. z o.o.²⁸. W opinii wskazano, że:
  - wniosek oraz metodyka zbierania danych do wniosku zostały przygotowane zgodnie wymogami ustawy *o systemie rekompensat oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie wniosku o przyznanie rekompensat oraz zakresu opinii sporządzanej przez weryfikatora*²⁹;
  - dane zawarte we wniosku oraz metodyce są poprawne i wiarygodne oraz wolne od istotnych zafałszowań i niezgodności;
  - dane zawarte we wniosku zostały ocenione przy zachowaniu 5% istotności;
  - dane zawarte we wniosku ocenia się jako zweryfikowane pozytywnie przy zachowaniu wystarczającego poziomu pewności.

(akta kontroli str. 205-241)

Opinia weryfikatora załączona do ww. wniosku nie zawierała listy dokumentów źródłowych, na podstawie których sporządzono opinię. Jak wyjaśnił Dyrektor Wykonawczy w Orlen³⁰ w rozporządzeniu MRiT nie zostało zdefiniowane wymaganie dotyczące przedstawienia w opinii weryfikatora szczegółowej listy dokumenty źródłowych.

Odnosnie zawarcia w opinii informacji o przeprowadzonej przez weryfikatora analizie i weryfikacji danych, o których mowa w § 3 ust. 2, § 4 i § 5³¹ *rozporządzenia MRiT* Dyrektor Wykonawczy w Orlen wyjaśnił³², że informacja ta zawarta jest w treści pkt. IV Informacji: „Na podstawie przeprowadzonej weryfikacji obejmującej analizę

²⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 589 ze zm. Dalej: *ustawa o systemie handlu uprawnieniami*.

²⁸ Dalej: Polcarg. Audit nr R-10/2023.

²⁹ Dz. U. poz. 558. Dalej: *rozporządzenie MRiT*.

³⁰ Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

³¹ Tj. wielkości produkcji, zużycia energii elektrycznej produktu, wskaźnika efektywności zużycia energii elektrycznej, wskaźnika emisyjności, stosunku odpowiednich emisji pośrednich do sumy wszystkich emisji bezpośrednich i odpowiednich emisji pośrednich.

³² Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

i sprawdzenie danych oraz sprawdzenie systemów monitorowania na terenie zakładu, w którym instalacja jest eksploatowana potwierdza się, że: Wniosek o przyznanie rekompensat, plik „Wniosek o przyznanie rekompensat” oraz Metodyka zbierania danych do wniosku o przyznanie rekompensat, Załącznik 21 - Opis metodyki do wniosku o rekompensaty kosztów pośrednich emisji za 2022 r.” zostały przygotowane zgodnie z wymaganiami *ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, ustawy z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie wniosku o przyznanie rekompensat oraz zakresu opinii sporządzanej przez weryfikatora*. W tabeli Weryfikacja danych zawartych we wniosku o przyznanie rekompensat zawarta jest informacja: „Następujące dane ocenia się jako zweryfikowane pozytywnie”. Natomiast w kolejnych pozycjach tabeli jest wskazane, że odnosi się do danych, o których mowa § 3, ust. 2, § 4 i § 5.

Odnosnie zawarcia w opinii informacji, czy w celu sprawdzenia działania mierników i systemów monitorowania lub pozyskania brakujących danych, o których mowa w § 3 ust. 2, § 4 i § 5 *rozporządzenia MRiT*, weryfikator przeprowadził sprawdzenie działania mierników i systemów monitorowania lub pozyskał brakujące dane i informacje wskazane w planie weryfikacji na terenie Zakładu³³, Dyrektor Wykonawczy w Orlen wyjaśnił³⁴, że informacja ta zawarta jest w pkt IV, w pierwszej tabeli podano że „na podstawie przeprowadzonej weryfikacji obejmującej analizę i sprawdzenie danych oraz sprawdzenie systemów monitorowania na terenie zakładu, w którym instalacja jest eksploatowana potwierdza się, że (...)”: Natomiast w kolejnych pozycjach tabeli zawarte jest potwierdzenie dotyczące zgodności Wniosku oraz metodyki zbierania danych do wniosku z wymaganiami *ustawy o systemie rekompensat energochłonnych, ustawy z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych oraz rozporządzenia MRiT*, a także potwierdzenie dotyczące poprawności i wiarygodności oraz braku istotnych zafałszowań i niezgodności w odniesieniu do danych zawartych we wniosku i metodyce. Następnie, Dyrektor Wykonawczy w Orlen wyjaśnił, że *rozporządzenie MRiT* nie zawiera wzoru opinii weryfikatora, a jedynie zakres informacji jakie powinna ona zawierać, wobec czego każdy z weryfikatorów opracowuje własny wzór opinii. Przedmiotowa opinia została uznana za zgodną z ww. rozporządzeniem przez Prezesa URE, który nie zgłosił w toku postępowania zastrzeżeń co do jej treści.

Odnosnie powodów, dla których do wniosku o udzielenie rekompensaty nie zostały załączone dane źródłowe w formie odczytów wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych dotyczących zużycia energii elektrycznej, o których mowa w § 7 pkt 7 *rozporządzenia MRiT*, Dyrektor Wykonawczy w Orlen wyjaśnił³⁵, że przepis ten wskazuje zakres dokumentacji (odczyty wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych energii elektrycznej w instalacji oraz pomiarów energii elektrycznej na zaciskach generatorów lub ogniów paliwowych w przypadku jednostek wytwórczych, z których energia elektryczna jest dostarczana bezpośrednio do instalacji), które stanowią podstawę do obliczania i wskazania danych dotyczących instalacji, o których mowa w § 3, w tym ust. 2 pkt 2 (zużycie energii elektrycznej na produkcję produktu zaliczanego do sektorów lub podsektorów energochłonnych określonych w załączniku nr 1 do ustawy w instalacji). W opinii Spółki treść przepisów *rozporządzenia MRiT* nie wymagała załączania do wniosku o rekompensaty danych źródłowych w formie odczytów wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych

³³ Zgodnie z § 10 ust.1 pkt 3 *rozporządzenia MRiT*.

³⁴ Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

³⁵ Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

dotyczących zużycia energii elektrycznej. Zakład Produkcyjny w Płocku pozyskiwał media energetyczne z czterech źródeł (tj.: elektrociepłownia Płock, bloki gazowo-parowe we Włocławku i Płocku, Krajowa Sieć Elektroenergetyczna) i dysponował znaczącą liczbą układów pomiarowych, które wymagają kompleksowego sposobu przypisywania zużycia mediów, w tym energii elektrycznej, do jednostek produkcyjnych oraz pozaprodukcyjnych. Ilość energii elektrycznej zużytej w instalacji „Rafinieria” określono w oparciu o bezpośredni pomiar zużycia energii elektrycznej przez liczniki z automatycznym odczytem eksportowanym do systemu rozliczeniowego lub odczytem miejscowym, które przetwarzane są poprzez wykorzystanie systemów informatycznych, a następnie przygotowywane w formie bilansowych rozliczeń poszczególnych mediów energetycznych oraz przyporządkowania ich do poszczególnych miejsc powstawania kosztów. Na potrzeby dokumentacji we wnioskach Spółki o udzielenie rekompensaty kosztów pośrednich zawarte były wielkości zużycia energii elektrycznej pochodzące z wewnętrznych Rozdzielników Zużycia Mediów Energetycznych. Metodę przygotowania tego dokumentu określało wewnętrzne „Zarządzenie Nr 19/DG/2012 - Wprowadzenie do użytku służbowego Instrukcji sporządzania miesięcznego Raportu Produkcji Podstawowej oraz Rozdzielnika Zużycia Mediów Energetycznych dla PKN Orlen (Załącznik do wniosku o rekompensaty kosztów pośrednich za 2019 r.). Dokument zawierał opis zasad, określenie odpowiedzialności i opis sekwencji działań w procesie sporządzania raportu.

(akta kontroli str. 265-272)

Po rozpatrzeniu wniosku Orlen Prezes URE wydał 31 października 2023 r. decyzję o przyznaniu rekompensaty za rok 2022 r. w wysokości 97 693,5 tys. zł. Środki wpłynęły do Spółki 13 listopada 2023 r. Decyzja nie określała zasad wykorzystywania przyznanych środków publicznych. URE nie występował do Spółki o korekty dokumentacji i uzupełnienie wniosku. Zgodnie z Decyzją podmiot, któremu zostały przyznane rekompensaty, był obowiązany do prowadzenia produkcji w instalacji przez okres dwóch lat następujących po roku kalendarzowym, w którym zostały mu przyznane rekompensaty. W związku z funkcjonowaniem Rafinerii w Płocku Spółka zrealizowała obowiązek wynikający z art. 12 ustawy o systemie rekompensat. Ponadto Spółka 22 grudnia 2023 r. przedłożyła Prezesowi UER Sprawozdanie potwierdzające wykonanie obowiązku ograniczenia emisji gazów cieplarnianych lub poprawy efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 12a ust. 1 ustawy o systemie rekompensat. W sprawozdaniu ujęto opis przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, termin ich realizacji oraz okres zwrotu nakładów.

(akta kontroli str. 205-241, 273 - 282)

1.2. Pomoc pozyskana przez Spółkę z NFOŚiGW w 2023 r. została udzielona Orlen na podstawie programu rządowego *Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.* Zgodnie z programem o pomoc mógł ubiegać się przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców³⁶, który spełniał następujące kryteria:

- 1) wykonywał działalność gospodarczą na dzień złożenia wniosku i wykonywał ją przez cały okres kwalifikowany³⁷ i co najmniej jeden miesiąc okresu referencyjnego³⁸, za które może przedstawić udokumentowane koszty zakupu energii elektrycznej lub gazu ziemnego, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

³⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 236.

³⁷ Okres od 1 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

³⁸ Okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

- 2) poniósł koszty zakupu energii elektrycznej³⁹ lub gazu ziemnego⁴⁰ stanowiące łącznie nie mniej niż 3% jego wartości produkcji⁴¹ w 2021 r. lub stanowiące łącznie nie mniej niż 6% jego wartości produkcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r.;
- 3) co najmniej 50% jego przychodu lub wartości jego produkcji w okresie referencyjnym i okresie kwalifikowanym pochodziło z działalności w jednej albo wielu podklasach PKD (zgłoszonych w CEIDG albo KRS jako kody jego głównej lub pozostałej działalności) lub produkcji produktów o kodach PRODCOM wymienionych w części 17 programu rządowego;
- 4) na dzień składania wniosku oraz na dzień zawarcia umowy nie znajdował się w likwidacji albo upadłości na podstawie prawa polskiego;
- 5) nie zalegał z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległości podatkowych albo podatku lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu podatkowego;
- 6) nie zalegał z zapłatą należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem przypadków, gdy zawarł umowę o odroczeniu terminu płatności albo umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne;
- 7) nie był objęty sankcjami przyjętymi na podstawie: *rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających*⁴², *rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie*⁴³, *rozporządzenia Rady (WE) nr 765/2006 z dnia 18 maja 2006 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy*⁴⁴, *decyzji Rady 2012/642/WPZiB z dnia 15 października 2012 r. dotyczącej środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy*⁴⁵, *decyzji Rady 2014/145/WPZiB z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi*⁴⁶ lub *decyzji Rady 2014/512/WPZiB z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącej środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie*⁴⁷, w szczególności nie jest:

³⁹ Koszty zakupu energii elektrycznej rozumiano jako koszt nabycia lub wytworzenia przez przedsiębiorcę, zużytej na własne potrzeby energii elektrycznej (wraz z podatkiem akcyzowym), z wyłączeniem podatku od towarów i usług oraz opłat dodatkowych wynikających z faktur za energię elektryczną (np. opłat dystrybucyjnych, opłaty OZE, opłaty CHP, opłaty mocowej).

⁴⁰ Koszty zakupu gazu ziemnego rozumiano jako koszt nabycia wykorzystanego gazu ziemnego (wraz z akcyzą), zużytego na potrzeby własne, z wyłączeniem podatku od towarów i usług oraz opłat dodatkowych wynikających z faktur za gaz ziemny (np. opłat dystrybucyjnych).

⁴¹ Wartość produkcji rozumiano jako wartość produkcji sprzedanej w bieżących cenach bazowych, tj. przychód ze sprzedaży własnych wyrobów, robót i usług (bez podatku od towarów i usług), pomniejszony o podatek akcyzowy, a powiększony o dotacje otrzymane do produktu. Wartość produkcji sprzedanej nie obejmowała wartości produktów i usług sprzedanych, które nie były wytworzone przez wnioskodawcę, lecz zostały zakupione od dostawców zewnętrznych w celu odsprzedaży, tj. były przedmiotem działalności handlowej.

⁴² Dz. Urz. UE L z 2014 r. Nr 78, str. 6, ze zm.

⁴³ Dz. Urz. UE L z 2014 r. Nr 229, str. 1, ze zm.

⁴⁴ Dz. Urz. UE L z 2006 r. Nr 134, str. 1, ze zm.

⁴⁵ Dz. Urz. UE L z 2012 r. Nr 285, str. 1, ze zm.

⁴⁶ Dz. Urz. UE L z 2014 r. Nr 78, str. 16, ze zm.

⁴⁷ Dz. Urz. UE L z 2014 r. Nr 229, str. 13, ze zm.

- podmiotem wymienionym w aktach prawnych nakładających te sankcje,
  - przedsiębiorcą będącym własnością podmiotów, w które są wymierzone te sankcje, lub powiązany z takimi podmiotami w sposób, o którym mowa w art. 2 ust. 2 *rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*⁴⁸,
  - przedsiębiorcą prowadzącym działalność w sektorach przemysłu, w które wymierzone są sankcje przyjęte przez UE, o ile pomoc ta utrudniałaby osiągnięcie celów tych sankcji,
- 8) wobec którego zastosowano środki określone w ustawie z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego⁴⁹.

W celu uzyskania pomocy z NFOŚiGW Orlen złożył: wniosek o dofinansowanie nr 0046/REK/2023 wersja pierwsza - wniosek podstawowy 16 lutego 2023 r., wersja druga - wniosek zaktualizowany 6 marca 2023 r. oraz formularz rozliczenia pomocy 31 marca 2023 r. Wpływ środków w wysokości 12 715 tys. zł nastąpił 17 marca 2023 r. Wnioski były wypełniane w trybie internetowego generatora wniosków.

Przy wypełnianiu przez beneficjenta w generatorze wniosków pól wystąpiły trudności techniczne z podpisaniem wniosku oraz z poprawnym wypełnieniem pól - w związku z brakiem wyczerpujących informacji. Problem został rozwiązany poprzez instalację wymaganych certyfikatów do podpisu elektronicznego, wycofanie pierwotnie złożonego wniosku, wygenerowanie kolejnego i jego uzupełnienie. Problemy techniczne były zgłaszane do NFOŚiGW w drodze kontaktu telefonicznego. Zgodnie z reprezentacją Spółki wniosek powinien być podpisany przez dwóch członków Zarządu Orlen, a generator wniosku umożliwiał podpis elektroniczny tylko jednej osoby. Kwestia została rozwiązana poprzez udzielenie pełnomocnictwa przez Zarząd Spółki dla Dyrektora Wykonawczego ds. Kontroli Finansowej, Zarządzania Ryzykiem i Zgodnością, który złożył podpis elektroniczny pod wnioskiem w wymaganym terminie.

We wniosku złożono oświadczenia potwierdzające:

- spełnienie wymogów wskazanych w programie rządowym,
- prawdziwość danych zawartych we wniosku,
- świadomość odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

We wniosku zawarto również oświadczenia dotyczące kumulacji pomocy, w których stwierdzono, że Orlen:

- nie otrzymał wraz z innymi podmiotami powiązanymi pomocy udzielonej zgodnie z sekcją 2.1 *Komunikatu Komisji Tymczasowej kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy*⁵⁰;
- nie otrzymał na te same koszty kwalifikowane pomocy przyznanej na podstawie rozporządzeń *de minimis*;
- nie otrzymał na te same koszty kwalifikowane pomocy przyznanej na podstawie Tymczasowych Ram w kontekście COVID-19.

Jako „przedział czasowy dla okresu wnioskowanego” wskazano luty 2022 r.

Jako źródło przychodów lub wartości produkcji w okresie referencyjnym (or) lub okresie kwalifikowanym (ok) wskazano:

⁴⁸ Dz. Urz. UE L z 2013 r. Nr 352, str. 1, ze zm.

⁴⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 507.

⁵⁰ Dz. Urz. UE C z 2022 r. Nr 1311, str. 1, ze zm. Dalej: Komunikat.

- górnictwo ropy naftowej PKD 06.10.Z – [...] ⁵¹;
- wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej PKD 19.20.Z [...] ⁵²;
- produkcja gazów technicznych PKD 20.11.Z [...] ⁵³ produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych PKD 20.14.Z [...] ⁵⁴.

Kod 19.20.Z został wskazany w programie rządowym pod pozycją 23, a kod 20.14.Z pod pozycją 27.

[...] ⁵⁵W ramach potwierdzenia spełnienia wymogu poniesienia kosztów zakupu energii elektrycznej lub gazu ziemnego w 2021 r., w kwocie stanowiącej łącznie nie mniej niż 3% wartości produkcji, we wniosku podano, że [...] ⁵⁶ Udział kosztów wyniósł więc 7,35% wartości produkcji. [...] ⁵⁷

Do wniosku załączono zaświadczenie ZUS o niezaleganiu w opłacaniu składek oraz urzędu skarbowego o niezaleganiu w podatkach.

W NFOŚiGW 6 marca 2023 r. sporządzona została karta oceny wniosku. W karcie potwierdzono spełnienie warunków formalnych wymaganych dla wniosku oraz warunków formalnych i merytorycznych w zakresie przyznania pomocy.

(akta kontroli str. 5, 10, 35 – 51, 74-78)

W dniu 9 marca 2023 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Rozwoju i Technologii reprezentowanym przez NFOŚiGW a Orlen została zawarta umowa o udzielenie pomocy publicznej w związku ze wzrostem cen energii elektrycznej i gazu ziemnego. Jak wyjaśnił Dyrektor Wykonawczy w Orlen ⁵⁸, NFOŚiGW należycie wywiązał się ze wszystkich zobowiązań umowy. Umowa nie określała zasad wykorzystywania przyznanych środków publicznych. W umowie Orlen zobowiązał się do:

- a) niezwłocznego zawiadomienia Funduszu o wszelkich okolicznościach mających wpływ na realizację zobowiązań wynikających z umowy, w szczególności o:
  - zaprzestaniu lub zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej;
  - podjęciu czynności zmierzających do zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej lub rozpoczęcia postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego;

⁵¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁵⁸ Pismo z dnia 28 czerwca 2024 r., nr KF/KFR/158/2024.

- b) udzielania rzetelnych informacji i wyjaśnień oraz udostępnienia wszelkich dokumentów związanych z realizacją umowy;
- c) przedstawienia w terminie do 31 marca 2023 r. rozliczenia udzielonej pomocy.

W piśmie z 16 marca 2023 r. NFOŚiGW poinformował Orlen o przyznaniu pomocy w kwocie 12 715 tys. zł. Wskazał, że wśród podmiotów, które złożyły wnioski w ramach programu rządowego, zidentyfikowano podmioty powiązane, tj. Rafinerię Gdańską sp. z o.o. oraz Anwil S.A. Zgodnie z przedstawionym algorytmem obliczeniowym pomniejszenie przyznanej pomocy było spowodowane przekroczeniem limitu 4 mln EUR, o którym mowa w pkt 8 programu rządowego.

Orlen weryfikował wysokość kwoty pomocy bazowej otrzymanej w trybie ustawy o zasadach realizacji programów wsparcia na podstawie informacji, jaką pozyskał ze spółek zależnych. W wyniku weryfikacji stwierdzono, że algorytm przyznania pomocy bazowej w ramach Grupy Kapitałowej Orlen S.A. został obliczony prawidłowo.

(akta kontroli str. 25-26, 52-62, 137)

W formularzu rozliczenia pomocy Orlen podał, że ilość gazu ziemnego nabytego od dostawców zewnętrznych i zużytego przez wnioskodawcę [...] ⁵⁹. Jak wyjaśnił Dyrektor Wykonawczy w Orlen ⁶⁰ w wersji pierwotnej wniosku o udzielenie ww. pomocy podano ilość gazu ziemnego nabytego od dostawców zewnętrznych i zużytego przez wnioskodawcę [...] ⁶¹. W finalnej wersji wniosku, w punkcie „1. Koszt Kwalifikowany” (strona 4 z 8) wskazano poprawiony wolumen [...] ⁶², który stanowi sumaryczne zużycie gazu na potrzeby własne, na co składały się zakupy gazu z PGNIG w ilości [...] ⁶³ oraz z Towarowej Giełdy Energii [...] ⁶⁴.

W formularzu rozliczenia pomocy Orlen podał również, że średnia cena netto za jednostkę gazu ziemnego nabytego od dostawców zewnętrznych i zużytego przez wnioskodawcę w tym okresie wyniosła [...] ⁶⁵. Średnia cena netto za jednostkę gazu ziemnego nabytego od dostawców zewnętrznych i zużytego przez wnioskodawcę we wszystkich miesiącach 2021 r. wyniosła [...] ⁶⁶. Wartość kosztów kwalifikowanych wyniosła [...] ⁶⁷. Ponadto w formularzu podano, że w 2021 r. wartość

⁵⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶⁰ Pismo z dnia 30 lipca 2024 r., nr KF/KFR/175/2024.

⁶¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

produkcji wyniosła [...] ⁶⁸, koszty zakupu energii elektrycznej lub gazu ziemnego [...] ⁶⁹ a udział kosztów w wartości produkcji 5,76% (we wniosku 7,35%). Jako maksymalną dopuszczalną kwotę pomocy wskazano [...] ⁷⁰.

Dane wykorzystane do kalkulacji na potrzeby wniosku uległy modyfikacji, gdyż koszty zużycia gazu przypisane na zużycie własne zostały pomniejszone o dodatkowe składniki, m.in. koszty opłat przesyłowych i dystrybucyjnych oraz koszty świadectw efektywności energetycznej, tzw. białych certyfikatów. Podstawą do obliczeń były zapisy księgowe konta księgi głównej dla kosztów gazu ziemnego na potrzeby własne wynikające z faktur zakupu. Zmiana podejścia skutkowałą zmniejszeniem wysokości kosztów kwalifikowanych.

Do formularza załączono:

- sprawozdanie beneficjenta przedstawiające przyjęte założenia, wykorzystane dowody oraz dokonane obliczenia w zakresie poniesionych kosztów zakupu energii elektrycznej lub gazu ziemnego oraz wykazanego wskaźnika EBITDA w 2021 i 2022 r. a także dowody spełnienia warunków i kryteriów udzielenia pomocy;
- raport biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym⁷¹, opracowanej zgodnie z regulacjami Krajowego Standardu Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych”;
zestawienie dowodów księgowych potwierdzających poniesienie kosztów w okresie wnioskowanym.

W ww. sprawozdaniu beneficjenta podano, że dane przygotowywane przez Orlen na potrzeby sprawozdania nie zawierają tego samego zakresu informacji i założeń, co dane zawarte we wniosku. W sprawozdaniu wskazano, że zmianie uległy:

- ilość gazu ziemnego nabytego od dostawców zewnętrznych i zużytego przez Orlen na potrzeby własne w okresie wnioskowanym,
- średnia cena netto za jednostkę gazu ziemnego nabytego od dostawców zewnętrznych i zużytego przez Orlen na potrzeby własne w okresie wnioskowanym i w okresie referencyjnym,
- koszty zakupu gazu ziemnego przez Orlen na zużycia własne w okresie referencyjnym,
- udział kosztów zakupu gazu ziemnego w wartości produkcji Orlen w okresie referencyjnym,
- wartość kosztów kwalifikowanych.

Odnośnie spełnienia warunku, że co najmniej 50% przychodu Orlen w okresie referencyjnym i okresie kwalifikowanym pochodzi z działalności w jednej albo wielu

⁶⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁶⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁷⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁷¹ Dz. U z 2023 r. poz. 1015, ze zm.

podklasach PKD wymienionych w części 17 Programu rządowego, w sprawozdaniu podano, że:

- dane dla okresu referencyjnego (2021 r.) obejmują wyłącznie Orlen;
- dane dla okresu kwalifikowalnego (II - XII 2022 r.) obejmują: Orlen (II - XII 2022), dawny Lotos (VII-XII 2022 r.) oraz dawne PGNIG (XI - XII 2022 r.). Dane w zakresie przychodów dla Orlen i ex-Lotos zostały przygotowane na podstawie raportu przychodów za sprzedaży wg segmentów i są zgodne z ewidencją księgową. Przyporządkowania przychodów wg PKD zostały opracowane na podstawie dostępnych objaśnień GUS. Dane uwzględniają sprzedaż w kraju i poza kraj, a także sprzedaż do jednostek powiązanych z Grupy Kapitałowej i do jednostek pozostałych;
- w przypadku Zespołu Oddziałów PGNIG (ex - PGNIG) dane obejmują przychody z produkcji ropy oraz przychody z produkcji razem, uwzględniono sprzedaż poza grupę kapitałową oraz do grupy kapitałowej (bez wyłączeń), uwzględniono sprzedaż w kraju oraz poza krajem;
- w przypadku spółek zależnych ex-Grupy Kapitałowej PGNIG wartość to przychody ze sprzedaży własnych wyrobów spółek zależnych dawnej GK PGNIG zarejestrowanych w Polsce, przychody osiągane w kraju oraz zagranicą. Wartość została podana jako suma przychodów spółek. Źródłem danych były dane zaraportowane przez spółki zależne dawnej GK PGNIG jako aktualizacja Planu Działalności Gospodarczej na 2022 r.

Odnośnie weryfikacji warunku, że koszty zakupu gazu ziemnego powinny stanowić łącznie nie mniej niż 3% wartości produkcji w 2021 r. podano, że:

- koszty zakupu gazu ziemnego na zużycie własne w 2021 r. wyniosły [...] ⁷². Koszty zakupu gazu ziemnego zostały wyznaczone w oparciu o zapisy księgowe konta księgi głównej, reprezentującej koszty gazu ziemnego na potrzeby własne wynikające z faktur zakupu. Zsumowane zostały wszystkie pozycje konta z wyłączeniem pozycji niebędących *stricto* kosztami gazu ziemnego, dotyczyło to m.in. opłat dystrybucyjnych, kosztów świadectw efektywności energetycznej, opłat za dodatkowe moce. Następnie, zsumowane w granulacji miesięcznej ⁷³ koszty zostały skorygowane o koszty opłaty przesyłowej;
- w sprawozdaniu finansowym przychody ze sprzedaży produktów i usług obejmowały kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych produktów i usług, pomniejszone o rabaty, kary oraz podatek od towarów i usług, podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Przychody ze sprzedaży dóbr i usług były korygowane również o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące tych przychodów. Na potrzeby składanego wniosku przychody zostały skorygowane o rabaty, kary, podatek od towarów i usług, podatek akcyzowy oraz straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące tych przychodów. Przychody zostały skorygowane o opłatę paliwową.

W raporcie biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej podano, że:

⁷² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁷³ Termin „zsumowane w granulacji miesięcznej koszty” dotyczy sumy kosztów, a co za tym idzie, sumy obciążeń wykazywanych na kontach księgowych Orlen, które wprowadzane są dla każdego miesiąca osobno, nawet jeśli faktury dotyczą pojedynczych dni. W związku z czym sformułowanie „zsumowane w granulacji miesięcznej koszty zostały skorygowane o koszty opłaty przesyłowej” miało na celu doprecyzowanie, że koszty łączne stanowią sumę kosztów miesięcznych, które następnie są pomniejszone o wartość kosztów transportu paliwa gazowego, tak by finalnie zaprezentować koszt paliwa - gazu ziemnego.

- a) na zlecenie Zarządu Orlen przeprowadzono usługę atestacyjną dającą racjonalną pewność, której przedmiotem była ocena czy sprawozdanie przedstawiające przyjęte założenia, wykorzystane dowody oraz dokonane obliczenia w zakresie poniesionych kosztów zakupu gazu ziemnego, a także dowody spełnienia warunków i kryteriów udzielenia pomocy (dalej „Sprawozdanie beneficjenta”), za wyjątkiem części 1 tego sprawozdania - Informacje ogólne, zostało sporządzone zgodnie z „Podstawą sporządzenia”⁷⁴;
- b) przeprowadzone badanie polegało w szczególności na:
- zidentyfikowaniu i oszacowaniu ryzyk istotnego zniekształcenia Sprawozdania beneficjenta;
  - zapoznaniu się ze złożonym wnioskiem o udzielenie pomocy publicznej wraz załącznikami i ustalenie, czy istniały różnice pomiędzy tymi dokumentami a Sprawozdaniem w zakresie informacji i przyjętych założeń; ustaleniu, poprzez skierowanie zapytań do osób odpowiedzialnych za przygotowanie Sprawozdania, jakie są zasady i założenia, a także kryteria, które wnioskodawca przyjął do wyliczeń przychodów/wartości produkcji w podziale na kody PKD, kosztów kwalifikowanych, poniesionych na zakup gazu ziemnego w okresie kwalifikowanym oraz referencyjnym;
  - uzgodnieniu, na wybranej próbie, danych ilościowych dotyczących nabytego gazu ziemnego wykorzystanego na potrzeby własne z dowodami, w tym danymi wynikającymi z faktur zakupu gazu, rejestrów lub innych dowodów;
  - ocenie adekwatności informacji finansowych wynikających z sprawozdania finansowego oraz ksiąg rachunkowych przeprowadzonej na podstawie wykonanych procedur badania dotyczących sprawozdania finansowego za 2021 r. oraz ocenie prawidłowości ich przypisania do zawartych we wniosku kodów PKD;
  - ocenie adekwatności informacji finansowych wynikających z ksiąg rachunkowych, przeprowadzonej na podstawie wykonanych procedur badania dotyczących sprawozdania finansowego za 2022 r. oraz ocenie prawidłowości ich przypisania do zawartych we wniosku kodów PKD;
  - sprawdzeniu, czy ilość nabytego gazu ziemnego oraz średnia miesięczna cena netto nabytego gazu ziemnego w okresie referencyjnym i okresie kwalifikowanym była zgodna z przyjętym sposobem obliczenia;
  - sprawdzeniu matematycznej poprawności wyliczeń i ich zgodności zprzyjętymi kryteriami.
- c) Na podstawie wykonanych procedur Sprawozdanie Orlen zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z „Podstawą sporządzenia”.

Przedłożone przez Orlen sprawozdanie było przedmiotem oceny merytoryczno-formalnej oraz finansowej w dwóch kartach sporządzonych w NFOŚiGW, odpowiednio w Departamencie Transformacji Energetyki oraz Departamencie Finansowym. W pierwszym przypadku m.in. potwierdzono spełnienie wymogów formalnych i pozytywnie oceniono rozliczenie. W drugim przypadku potwierdzono m.in. że koszty kwalifikowane zostały obliczone właściwie pod względem arytmetycznym i potwierdzono poprawność rozliczenia.

(akta kontroli str. 27-78)

⁷⁴ Podstawa sporządzenia określała spełnienie warunków otrzymania pomocy opisanych w sprawozdaniu i wynikających z programu rządowego.

W ramach badanej próby kontrolą objęto 13 faktur potwierdzających poniesienie kosztów przesyłu w punkcie odbioru bloku gazowo-parowego we Włocławku. Kontrola wykazała zgodność danych zawartych w sprawozdaniu beneficjenta z danymi źródłowymi.

(akta kontroli 34, 141-153)

2. Orlen corocznie sporządzał przeglądy energetyczne wg normy ISO 50001 – System Zarządzania Energią. [...] ⁷⁵ W trakcie sporządzania raportów identyfikowane były działania umożliwiające poprawę wyniku energetycznego. W 2019 r. zidentyfikowano 18 takich działań, w 2020 r. – 29, w 2021 r. – 21, w 2022 r. – 17, a w 2023 r. – 29.

Na podstawie przedłożonej kontrolującemu tabeli *Przedsięwzięcia efektywnościowe zrealizowane w okresie 2019-2024 r.* ⁷⁶ stwierdzono, że w:

- 2019 r. wdrożono cztery działania, dzięki którym uzyskano roczne zmniejszenie energochłonności o 123,1 tys. GJ,
- 2020 r. wdrożono sześć działań, dzięki którym uzyskano roczne zmniejszenie energochłonności o 393,2 tys. GJ,
- 2021 r. wdrożono 11 działań dzięki którym uzyskano roczne zmniejszenie energochłonności o 236,6 tys. GJ,
- 2022 r. wdrożono siedem działań dzięki którym uzyskano roczne zmniejszenie energochłonności o 146,4 tys. GJ,
- 2023 r. siedem działań dzięki którym uzyskano roczne zmniejszenie energochłonności o 96,5 tys. GJ.

Odnosnie przyczyn tendencji zmniejszania się efektów wdrażanych działań w okresie otrzymywania pomocy, tj. w latach 2020-2023, Dyrektor Wykonawczy Orlen wyjaśnił ⁷⁷, że ze względu na konieczność cyklicznego remontowania jednostek produkcyjnych (pomiędzy 3-5 lat), możliwość implementacji rozwiązań optymalizacyjnych pojawia się tylko w trakcie postojów remontowych danej instalacji. Dodatkowo większość inwestycji z krótkimi okresami zwrotu jest już zrealizowana, gdyż zachęty do poprawy efektywności energetycznej są od lat obecne w sektorach energochłonnych i wynikają z wskaźników referencyjnych decydujących o wysokości alokacji darmowych uprawnień do emisji w systemie EU ETS.

(akta kontroli str. 20-24, 107 – 132)

3. Zgodnie z jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi Orlen, w:

- 2019 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 89 049 000 tys. zł, koszty własne sprzedaży 79 603 000 tys. zł, zysk brutto ze sprzedaży wyniósł 9 446 000 tys. zł, a zysk netto 4 813 000 tys. zł;
- 2020 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 58 816 000 tys. zł, koszty własne sprzedaży 52 339 000 tys. zł, zysk brutto ze sprzedaży wyniósł 6 477 000 tys. zł, a strata netto 2 356 000 tys. zł;
- 2021 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 89 680 000 tys. zł, koszty własne sprzedaży 78 917 000 tys. zł, zysk brutto ze sprzedaży wyniósł 10 763 000 tys. zł, a zysk netto 8 398 000 tys. zł;

⁷⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie Spółki.

⁷⁶ Załącznik nr 4 do pisma Orlen z dnia 28 czerwca 2024 r., nr KF/KFR/158/2024.

⁷⁷ Pismo z dnia 23 września 2024 r., nr KF/KFR/205/2024.

- 2022 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 205 873 000 tys. zł, koszty własne sprzedaży 174 188 000 tys. zł, zysk brutto ze sprzedaży wyniosł 31 685 000 tys. zł, a zysk netto 27 262 000 tys. zł;
- 2023 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 250 969 000 tys. zł, koszty własne sprzedaży 209 139 000 tys. zł, zysk brutto ze sprzedaży wyniosł 41 830 000 tys. zł, a zysk netto 21 216 000 tys. zł.

Wskaźnik EBITDA i nakłady inwestycyjne Spółki

Wskaźnik EBITDA przedstawiał się następująco: w 2019 r. – 5 818 000 tys. zł, w 2020 r. – 3 473 000 tys. zł, w 2021 r. – 9 936 000 tys. zł, w 2022 r. – 46 252 000 tys. zł, a w 2023 r. – 28 829 000 tys. zł.

W przypadku gdyby w przychodach Spółki danym roku nie zostały uwzględnione przychody z tytułu uzyskanej pomocy, wskaźnik przedstawiałby się następująco: w 2019 r. – 5 818 000 tys. zł, w 2020 r. 3 460 523 tys. zł, w 2021 r. – 9 904 943 tys. zł, w 2022 r. – 46 211 557,7 tys. zł, a w 2023 r. – 28 718 591,5 tys. zł.

Nakłady inwestycyjne w Spółce w okresie 2020-2023 wyniosły odpowiednio: w 2019 r. – 3 923 000 tys. zł, w 2020 r. – 2 689 000 tys. zł w 2021 r. 3 385 000 tys. zł w 2022 r. – 6 790 000 tys. zł, w 2023 r. – 11 279 000 tys. zł.

Wskaźniki płynności

Wskaźnik płynności bieżącej Orlenu⁷⁸ kształtował się w badanym okresie następująco: 1,72 w 2019 r.; 1,14 w 2020 r.; 1,37 w 2021 r.; 1,17 w 2022 r.; 1,47 w 2023 r. i 1,21 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik płynności szybkiej⁷⁹ kształtował się w badanym okresie następująco: 0,98 w 2019 r.; 0,56 w 2020 r.; 0,79 w 2021 r.; 0,74 w 2022 r.; 0,96 w 2023 r. i 0,73 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik płynności gotówkowej⁸⁰ kształtował się w badanym okresie następująco: 0,37 w 2019 r.; 0,04 w 2020 r.; 0,08 w 2021 r.; 0,10 w 2022 r.; 0,06 w 2023 r. i 0,03 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźniki rentowności Spółki

Wskaźnik rentowności kapitału własnego⁸¹ kształtował się w badanym okresie następująco: 13,8% w 2019 r.; -7,4% w 2020 r.; 21,8% w 2021 r.; 31,1% w 2022 r.; 15,1% w 2023 r. i 1,7% pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik rentowności aktywów⁸² kształtował się w badanym okresie następująco: 8,0% w 2019 r.; (-)4,3% w 2020 r.; 11,8% w 2021 r.; 17,4% w 2022 r.; 10,4% w 2023 r. i 1,1% w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik rentowności sprzedaży⁸³ kształtował się w badanym okresie następująco: 5,4% w 2019 r.; (-)4,0% w 2020 r.; 9,4% w 2021 r.; 19,0% w 2022 r.; 8,5% w 2023 r. i 1,1% w pierwszej połowie 2024 r.

⁷⁸ CR (z ang. *Current Ratio*). Aktywa bieżące / Zobowiązania bieżące. Pożądane wartości wskaźnika to: 1,2 – 2,0.

⁷⁹ QR z ang. *Quick Ratio*. (Aktywa bieżące - Zapasy - Rozliczenia międzyokresowe) / Pasywa bieżące. Pożądane wartości wskaźnika to: 0,8 – 1,2.

⁸⁰ C_{SH}R (z ang. *Cash Ratio*). Środki pieniężne / Pasywa bieżące. Pożądane wartości wskaźnika to: 0,1 – 0,3.

⁸¹ ROE (z ang. *Return on Equity*). Wynik finansowy x 100% / Kapitał własny. Dla wskaźników rentowności nie istnieją specyficzne normy, jednakże nie powinny przyjmować one wartości niedodatnich.

⁸² ROA (z ang. *Return on Assets*). Wynik finansowy x 100% / Aktywa ogółem.

⁸³ ROS (z ang. *Return on Sales*). Wynik finansowy x 100% / Przychody ze sprzedaży.

Wskaźnik sprawności działania/zarządzania

Wskaźnik cyklu regulowania należności w dniach⁸⁴ kształtował się w badanym okresie następująco: 30,5 w 2019 r.; 37,5 w 2020 r.; 30,0 w 2021 r.; 28,3 w 2022 r.; 30,1 w 2023 r. i 32,0 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik cyklu obrotu zapasami w dniach⁸⁵ kształtował się w badanym okresie następująco: 40,4 w 2019 r.; 54,7 w 2020 r.; 38,5 w 2021 r.; 38,5 w 2022 r.; 41,3 w 2023 r. i 41,2 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik obrotu majątkiem trwałym⁸⁶ kształtował się w badanym okresie następująco: 5,77 w 2019 r.; 3,70 w 2020 r.; 5,20 w 2021 r.; 6,12 w 2022 r.; 5,32 w 2023 r. i 4,57 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik wydajności pracy

Wskaźnik wydajności pracy⁸⁷ kształtował się w badanym okresie następująco: 16,81 w 2019 r.; 10,62 w 2020 r.; 15,62 w 2021 r.; 28,51 w 2022 r.; 20,45 w 2023 r. i 16,06 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik wypłacalności

Wskaźnik ogólnego zadłużenia⁸⁸ kształtował się w badanym okresie następująco: 0,42 w 2019 r.; 0,42 w 2020 r.; 0,46 w 2021 r.; 0,44 w 2022 r.; 0,31 w 2023 r. i 0,32 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego⁸⁹ kształtował się w badanym okresie następująco: 0,34 w 2019 r.; 0,29 w 2020 r.; 0,34 w 2021 r.; 0,18 w 2022 r.; 0,12 w 2023 r. i 0,11 w pierwszej połowie 2024 r.

Reguła bilansowa

Złota reguła bilansowa⁹⁰ kształtowała się w badanym okresie następująco: 0,95 w 2019 r.; 0,82 w 2020 r.; 0,87 w 2021 r.; 0,93 w 2022 r.; 1,04 w 2023 r. i 0,96 w pierwszej połowie 2024 r.

Srebrna reguła bilansowa⁹¹ kształtowała się w badanym okresie następująco: 1,26 w 2019 r.; 1,05 w 2020 r.; 1,16 w 2021 r.; 1,10 w 2022 r.; 1,16 w 2023 r. i 1,07 w pierwszej połowie 2024 r.

Pozyskana pomoc publiczna nie miała istotnego wpływu na kształtowanie się ww. wskaźników.

(akta kontroli str. 18 - 19, 270 - 272, 283 - 285)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁸⁴ DSO (z ang. *Days Sales Outstanding*). Przeciętny stan należności / Przychody ze sprzedaży * liczba dni badanego okresu. Pożądane wartości wskaźnika to 37 - 52 dni.

⁸⁵ DSI (z ang. *Days Sales of Inventory*). Przeciętny stan zapasów / Przychody ze sprzedaży * liczba dni badanego okresu. Pożądane wartości wskaźnika to 37 - 52 dni.

⁸⁶ Przychody ze sprzedaży / Średni stan środków trwałych. Pożądana wartość wskaźnika to ok. 1.6.

⁸⁷ Przychody ze sprzedaży / Średnia liczba zatrudnionych (mln PLN/osobę). Przedsiębiorstwo powinno dążyć do maksymalizacji wartości tego wskaźnika.

⁸⁸ DR (z ang. *Debt Ratio*). Zobowiązania ogółem / Aktywa ogółem. Pożądane wartości wskaźnika to: 0,57 - 0,67.

⁸⁹ Zobowiązania długoterminowe / Kapitał własny. Przekroczenie wartości 1,0 przedsiębiorstwo uważa się za silnie zadłużone.

⁹⁰ Kapitał własny / Aktywa trwałe. Pożądana wartość nie powinna być mniejsza niż 1,0.

⁹¹ Kapitał własny + Długoterminowe zobowiązania / Aktywa trwałe. Pożądana wartość nie powinna być mniejsza niż 1,0.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 5 listopada 2024 r.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektor
Jakub Niemczyk
/-/

Kontroler
Igor Strąk
Doradca ekonomiczny

/-/

podpis